

МОВА — КОРДОН НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

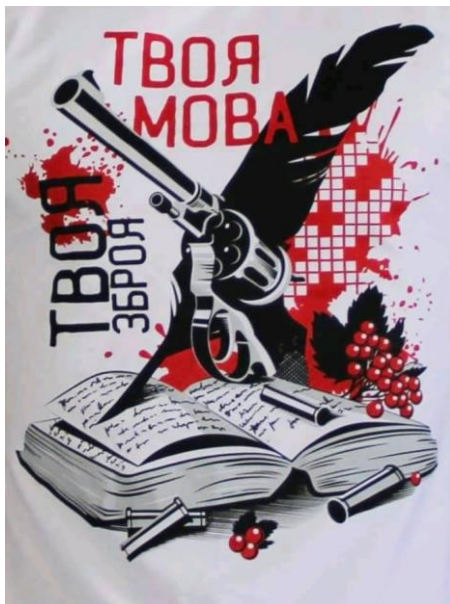
ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

МОВА — КОРДОН НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

21 ЛЮТОГО 2025 РОКУ

Львів 2025

«Мова — кордон національної безпеки»: збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Львів, 21 лютого 2025 року. Львів: ЛДУ БЖД, 2025. 382 с.

РЕДКОЛЕГІЯ:

Василь ПОПОВИЧ, доктор технічних наук, професор;

Роман ЛАВРЕЦЬКИЙ, кандидат історичних наук, доцент;

Ігор КОВАЛЬ, кандидат педагогічних наук;

Ярослав ІЛЬЧИШИН, кандидат педагогічних наук;

Лідія ВЕРБИЦЬКА, кандидат філологічних наук;

Ірина БАБІЙ, кандидат педагогічних наук;

Тетяна БОТВИН, доктор філософії, доцент;

Мар'яна ГДАКОВИЧ, кандидат філологічних наук, доцент;

Тетяна КОНІВІЦЬКА, кандидат педагогічних наук, доцент;

Марина КУЛЬЧИЦЬКА, кандидат філологічних наук, доцент;

Олександра ПАЛЬЧЕВСЬКА, кандидат філологічних наук, доцент;

Галина ХЛИПАВКА, кандидат педагогічних наук;

Ольга ШЕЛЮХ, кандидат філологічних наук, доцент.

Збірник укладено за тезами доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції «Мова — кордон національної безпеки» 21 лютого 2025 року.

Матеріали друкуються українською, польською та англійською мовами.

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:

- Секція 1. Мова і національна психологія. Мова як інструмент гібридної війни.
- Секція 2. Національні мови і культури в їх специфіці та взаємодії. Українська мова у світі.
- Секція 3. Актуальні проблеми викладання української мови у вищій школі.

За точність наведених фактів, самостійність наукового аналізу та нормативність стилістики викладу, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації, відповідають автори матеріалів та їхні керівники.

УДК 808:355

**САМОРОЗВИТОК ФАХІВЦІВ СИЛОВИХ СТРУКТУР ЧЕРЕЗ
УКРАЇНСЬКУ МОВУ: ШЛЯХ ДО ОСОБИСТІСНОГО І
НАЦІОНАЛЬНОГО ЗРОСТАННЯ**

Ігор КОВАЛЬ, кандидат педагогічних наук

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

У сучасних складних умовах розвитку українського суспільства, що обрало курс на реформування сектору безпеки та оборони, питання саморозвитку фахівців силових відомств набуває особливої актуальності. Військовослужбовці, працівники галузі безпеки людини, правоохоронних органів та інші представники силових відомств виконують важливу роль у забезпеченні безпеки, правопорядку та суверенітету нашої держави [3, с. 334]. Одним із ключових чинників їхнього професійного та особистісного зростання є володіння державною мовою, що сприяє ефективній взаємодії, комунікації, підвищенню професійної компетентності та зміцненню національної ідентичності.

Українська мова відіграє важливу роль у формуванні світогляду, ціннісних орієнтирів та патріотичної свідомості усіх фахівців силових відомств України. Вона є не лише засобом спілкування, а й потужним інструментом для розвитку критичного мислення, лідерських якостей та міжособистісної взаємодії. Вивчаючи українську мову, фахівці силових структур не лише підвищують свою професійну ефективність, а й продукують зміцнення державної єдності та національної безпеки.

Саморозвиток – це складний, свідомий, неперервний та динамічний процес, спрямований на самоорганізацію, самовиховання, самоосвіту й реалізацію потенціалу на шляху досягнення компетентності та професіоналізму в ситуаціях невизначеності [1, с. 210]. Зважаючи на зазначене, одним із важливих інструментів саморозвитку є мова, адже вона формує наше мислення, світогляд та здатність до спілкування. В Україні особливе значення має саме українська мова, адже вона є не лише засобом комунікації, а й потужним чинником культурної ідентичності та особистісного зростання.

Погоджуємось із науковцями, що мова є глибоким екзистенційним феноменом, що визначає сенс життя людини, відкриваючи їй можливості для інтелектуального та духовного

розвитку. Держава й суспільство мають не обмежувати цей розвиток, а навпаки – сприяти створенню умов для самореалізації кожної особистості, формування її індивідуальної свідомості та збереження культурних традицій, що продукуватиме здатність людини до міжсуб'єктивної взаємодії, а також розгортання її особистісного потенціалу в часово-просторових вимірах буття. При цьому мовна діяльність є не лише засобом вираження думок, а й інструментом становлення особистості з належним рівнем мовної культури, що визначає її як активного учасника суспільних відносин. [2, с. 307].

З практичного досвіду, можна зазначити, що мова безпосередньо впливає на професійний та особистісний розвиток кожної особистості. Фахівці силових структур, котрі вдосконалюють мовну освіченість, покращує пам'ять, аналітичне мислення, увагу та стратегічне планування. Своєю чергою, читання української класики, сучасної літератури, наукових праць і професійної аналітики розширює світогляд, формує критичне мислення та зміцнює комунікативні навички, що є надзвичайно важливими у виконанні службових завдань.

Високий рівень володіння українською мовою допомагає фахівцям силових відомств чітко та аргументовано висловлювати свої думки, що є необхідним для ефективної комунікації як у командній роботі, так і в офіційному документообігу. Крім того, грамотність підвищує авторитет кожного фахівця серед колег та керівництва, сприяючи кар'єрному зростанню. Опанування української мови сприяє не лише професійному, а й особистісному розвитку. Вільне володіння мовою підвищує впевненість у собі, допомагає ефективніше взаємодіяти з населенням, забезпечує чіткість і переконливість під час допитів, переговорів або публічних виступів. Людина, яка добре володіє мовою, краще розуміє власні емоції, може контролювати свій психологічний стан та передавати інформацію без зайвих непорозумінь. Окрім цього, українська мова є невід'ємною складовою національної ідентичності, що особливо важливо для фахівців, які захищають суверенітет та незалежність нашої держави. Її використання сприяє зміцненню патріотизму, розумінню історичного контексту та формуванню міцного зв'язку з бойовими побратимами.

Для вдосконалення мовних навичок у професійній сфері силових структур варто регулярно працювати над розвитком української мови, що повинно передбачати:

- читання професійної літератури та аналітичних статей, що розширює словниковий запас;
- практика усного мовлення, зокрема під час службових нарад, навчань, брифінгів та офіційного спілкування;
- вивчення спеціалізованої термінології, що сприяє точності та зрозумілості під час виконання оперативних завдань;
- написання службових документів та звітів, що підвищує рівень грамотності та формує навички офіційно-ділового стилю;
- перегляд нормативно-правових подкастів, читання державних нормативних документів та перегляд аналітичних програм, що допомагає розуміти офіційну мову державного управління та підвищує рівень обізнаності у сфері безпеки та оборони.

Таким чином, вдосконалення мовних навичок є важливим етапом професійного саморозвитку фахівців силових структур. Українська мова виступає стратегічним ресурсом, що забезпечує ефективність службової діяльності, підвищує рівень довіри до представників силових органів і сприяє формуванню сильної національної ідентичності. Розвиток мовної грамотності допомагає фахівцям силових структур стати не лише висококваліфікованими професіоналами, а й лідерами, здатними впливати на суспільні процеси та захищати інтереси нашої держави.

ЛІТЕРАТУРА

1. Коваль І. С. Неперервний саморозвиток майбутніх рятувальників як соціальна потреба. Педагогічний альманах: збірник наукових праць / редкол. В. В. Кузьменко (голова) та ін. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2023. Випуск 54. С. 206-2012.

2. Соїна, І. Ю., Петрусенко, Н. Ю. Саморозвиток особистості в контексті мовної політики. Проблеми саморозвитку особистості в сучасному суспільстві: Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, НЮУ ім. Ярослава Мудрого. Х.: Друкарня Мадрид. 2021. С. 305-307.

3. Литвин А., Коваль І. Професійна підготовка офіцерів Збройних сил України за стандартами країн НАТО. Актуальні питання гуманітарних наук. 2024. Вип. 73, т. 2. С. 333–339. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/73-2-51>.

Ігор КОВАЛЬ

**САМОРОЗВИТОК ФАХІВЦІВ СИЛОВИХ СТРУКТУР ЧЕРЕЗ
УКРАЇНСЬКУ МОВУ: ШЛЯХ ДО ОСОБИСТІСНОГО І
НАЦІОНАЛЬНОГО ЗРОСТАННЯ331**

Тетяна КОНІВІЦЬКА

**ДО ПИТАНЬ РЕАЛІЗАЦІЇ ВАРІАНТНОСТІ НОВОГО ПРАВОПИСУ
ЯК ЧИННИКА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ІДЕНТИЧНОСТІ334**

Ніна КУХАР

**ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)» У
ПЕДАГОГІЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ338**

Оксана ПАНЧИШИН

**РОЗВИТОК НАВИЧОК ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ У
МАЙБУТНІХ ОФІЦІАНТІВ344**

Олена ПЕТРИК

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ СУЧАСНОСТІ347**

Ольга ПОДЛІСЕЦЬКА

**ЗНАЧЕННЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ351**

Olga RYZHCHENKO

**INTERDISCIPLINARY CONNECTIONS BETWEEN THE UKRAINIAN
LANGUAGE FOR PROFESSIONAL DIRECTION AND A FOREIGN
LANGUAGE IN PROFESSIONAL ACTIVITIES DURING TEACHING AT
A HIGHER TECHNICAL EDUCATIONAL INSTITUTION355**

Дмитро РЕШЕТНИКОВ, Наталя ШАРМАНОВА

**МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ НАВЧАННЯ СИНТАКСИСУ ПРОСТОГО
РЕЧЕННЯ357**

Юлія САМОЇЛОВА

**ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИКЛАДАННІ
ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО
НАВЧАННЯ362**